

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Bifolium Metallicum

Gassmann, Franz

Noribergae, 1676

VD17 VD17 39:117960F

Cap. I. De basi seu fundamento hujus bifolii

[urn:nbn:de:bsz:31-99962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-99962)

Cap. I.

De Basi seu Fundamento hujus Bisfolii.

IN Schola reali Naturæ universalis, reciprocatio Entium circularis non peccat, eò quòd ipsum primum movens, Natura naturans, DEUS benedictus in secula, ab uno in trinum & ab hoc iterum in unum sine fine terminatur & redit. Hinc sapientissimus Rex Salomon edixit: Nil esse sub Sole novi, sed perpetuam rerum circulationem, per destructionem & ædificationem. Lique hoc inter cætera etiam ex Reginâ omnium Disciplinarum, Alchymia vulgò dictâ, quæ multoties latuit, rursusq; emerfit, ac iterum, quasi cum muscis post tabulata, quandoq; intra muri repagula inclusa, delituit; nunquam tamen prorsus enecata fuit. Nimirum non defuerunt unquam ingenia, providente DEO, quæ hanc artem summo studio laudabiliter inquirerent, sicut etiam semper copiosa ubertas extitit hominum desipientium & supinam negligentiam adorantium. Proinde hæc Divorum proles, aliquando in cunabulis adhuc jacens, sepulta, iterumq; effossa, aliquando etiam, sed rarò, ad virilem ætatem educata fuit.

In Monarchiâ Romanâ, ante centum aliquot annos, quantum scitur, floruit Lullius & Arnoldus, successit dein, post interstitium quoddam temporis, Augurellus, de quo fertur, quòd Leo X, Pontifex Romanus ipsi, pro dedica-

dicato suo pulcherrimo & pretiosissimo Poemate Alchymistico, obtulerit peram cum hoc annexo scommate : Si sciret aurum ipsemet conficere , non indigeret nisi receptaculo. Quæ responsio quadrat sicut pugnus ad oculum. Magna enim differentia est inter Theoriam & Praxin, inter principium & finem, inter actum & potentiam. Non cuilibet contingit adire Corinthum eo momento , quò viam didicit , propter defectum commeatûs necessarii : ut neque sequitur : Scio magisterium Tincturæ metallicæ , ergò valeo prædicare ; quia deesse possunt sumtus , occasio, locus, vires ac sanitas. Infulsa ergò argutia est objiciendi, si scis, ergò fac. &c.

Post Augurellum nostra Alchymia oblivione longâ pressa , tandem in Monasteriis iterum enicuit, modò apud Germanos, modò apud Hispanos , sicut ex historiis leviter apparet ; Donec seculo decimo quinto ex Germanis assurgeret Theophrastus Paracelsus, qui in hâc arte initiatus fuit à Trithemio Abbate Spanheimensi, edoctus verò, sicut ajunt, in Oriente à Persâ vel Græco.

Extincto hoc sydere, ecclypses iterum totales in Philosophia demonstratoria subortæ sunt , accenso infausto Cometâ crinito, Thomâ Erasto , Lotharingico Medico.

Hic vir, ceu in Philos. Aristotelicâ sermocinalli apprimè doctus , umbram fermè in sole faciens, nostram veritatem Physicam realem
omni

omni honore, imo vitâ ipsâ, Logismis suis privare conatus est: Quia verò verba & telâ sunt arma inæqualia, proinde incolumis remansit nostra veritas, se intereâ subtrahens ad sua securitatis latibula, & hoc animal disputax toti posteritati doctæ altum cachinnum excitavit. Qui enim transmutationem metallorum inferiorum in aurum & argentum negat, eandem cerebri infirmitatem patitur cum illis, qui ante Columbi tempora Antipodes negârunt, ambo enim, si non sunt stulti, saltem erunt Hypochondriaci.

Ab istis temporibus cœpit in Germania hæc ars disputari. Læterati enim, Erasti vestigiis insistentes, vim concludendi verbalem & Syllogisticam, quòd species rerum non possint transmutari, ob crimen læsæ Majestatis Naturæ & ipsius Creatoris, omni demonstrationi præferebant, sicut ante paucos annos etiamnum sustinere voluit Conringius, vir literaliter doctissimus. Hûc accedebat, quòd Paracelsus, in vernaculâ, de suâ arte scripserat, & propterea tanquam idiota indoctus à scholis magis contemnebatur; quasi veritas non posset scribi, nisi Latine. Hinc unusquisq; Magistellus vel Bacalaureus Philosophiæ Aristotelicæ, sua obtusa spicula pro specimine eruditionis, in Paracelsum ejusq; sectatores dirigebat, omnesq; aliter sentientes excœtu doctorum excludebantur. Quò etiam tantum effecerunt, ut vix non in
hunc

hunc usq; diem, viri benè docti & prudentes hanc artem, coactè potius, quàm voluntariè averfentur, ne scilicet à Scholis pro indoctis & fatuis habeantur. Putant enim hæc, quòd Doctrina Aristotelica & Ars Chymica invicem sint incompatibilia; unde etiam Principibus persevererunt, Medicis illis, qui Chymiam colere præsumunt, non esse committendâ vitam Regum, propter remedia Chymica violenta; quod quidem de vulgaribus Chymicis verum est, non de veris Philosophis seu Adeptis, quos laudabiliter ore & re contra Scholas tutatus est, ante 40. annos, Helmontius Belga, vir Parnasso & Vesuvio charus, id est literis & igne perdoctus; si ipsi sufficienter responderint, dico earum Professoribus, quòd sunt Dii, sed credo, quòd remanebunt homines. Sic se gesserunt Docti. Indocti verò aliquot, ceteroquin prudentes, ausi sunt Paracelsum ejusque reconditam Doctrinam defendere, ex habitâ semel atq; iterum Praxi transmutatoriâ. Plurimi verò ex his infelicitè pugnârunt ob defectum veri fundamenti, quod Paracelsus omiserat & ex aliis linguis petendum erat.

Utrobique erratum fuit; si enim literati superbiam cum ignaviâ abjecissent & indocti literis illuminati fuissent, jam forsitan nostra Alchymia debitum honoris gradum sentiret & utroque crure ambularet ad medendum, nempe infirmis hominibus & metallis. Verùm Priores sunt duræ frontis & posteriores duræ

dura cervicis : illi ex Platone Axioma sibi propofuerunt , quod sonat : Abfit, Philofophari effe artes tractare, altius nimirum fedet Philofophia, nec manus edocet aut pedes, fed animos : Hi confidunt in fuis manipulationibus & furnis artificofè exstructis , creduntq; fi omnia examinent, quòd veritas fe tandem in confpectum datura fit. Sed ambo miserè decipiuntur ; non enim fufficit studium literarium, nec folum ignis examen, nec utrumq; conjunctim , nifi ad fundamentum cognofcendum, quò quidem cognito, multum actum est. Sed requirantur deinde præparatoria, quæ nullibi fcripta & folis Adeptis nota funt. Propterea, ex re neglectâ & malè intellectâ, mirabilis errorum & imposturarum varietas usq; hûc exorta fuit. Multi ex desperatione artem totam pro Non-ente habent. Multi extollunt falia, alii metalla, multi in aëre & elementis punctum nostrum perquirunt & tandem fessi omnes in nihilo conveniunt , ficut in meo Examine Alchymistico pluribus indicavi. Ne autem prolixior fim in prolegomenis, quàm curiosus Lector & ratio hujus Bifolli concedunt, breviter exponam, qualis fit ejus caulis feu basis, consideratione mutuata à fimilari essentiâ herbæ vegetabilis, hoc nomine vocatæ, quæ cùm ad normam omnium herbarum à radice ad summum uniformis reperiatur, nilq; diffimilare de fe fundat ; jure analogiæ , caulis nostri

Bifo-

Bifolii metallici diversus non erit à suis foliis quæ metallica sunt & similes quoq; fructus profertur. Nil enim solidi obijciunt, qui dicunt non quæri metallū, sed plusquam metallū; propterea necessarium non esse, ut è solis metallicis materia petatur. Sed respondeo, non quæritur in corpore Tincturæ metallū simplex & externum, sed multipliciter augmentatum, exaltatum & internā perfectione ornatum. Nisi enim compositum illud esset profapia metallicum, non misceretur cum illis, & nisi esset plusquam perfectum, imperfecta non perficeret; Cum verò noster caulis de se egermine aurum, quod homogeneous maximè est, propterea etiam ille ipse, tanquam causa, cum suo effectu, sub parili identitate comprehenditur, sic ut Basis nostri Bifolii metallici sit radix metallica mercurialis purissima & uniformis.

Cap. 2.

De Magisterio Tincturæ universalis in viâ humidâ.

ET omnia erant valdè bona; de Creationis complemento gloriatur ipse Spiritus Dei, apud Moysen Gen. i. Hodierno verò seculo omnia sunt valdè mala, imperfecta, luctuosa & depauperata. Hæc provincia premitur ferro martiali, illa fame & siti, tertia morbis incurabilibus, & quarta exactionibus
pecu-